

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ 2026

Κων/νος Ζαφειρίου

*Πρ/νος Τμήματος Οικονομικής Διοίκησης &
Προϋπολογισμού/Διεύθυνση Οικονομικών ΤΑ
Υπουργείο Εσωτερικών*

Αθήνα 3 Σεπτεμβρίου 2025

ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ν. 4172/2013 (Α' 167)

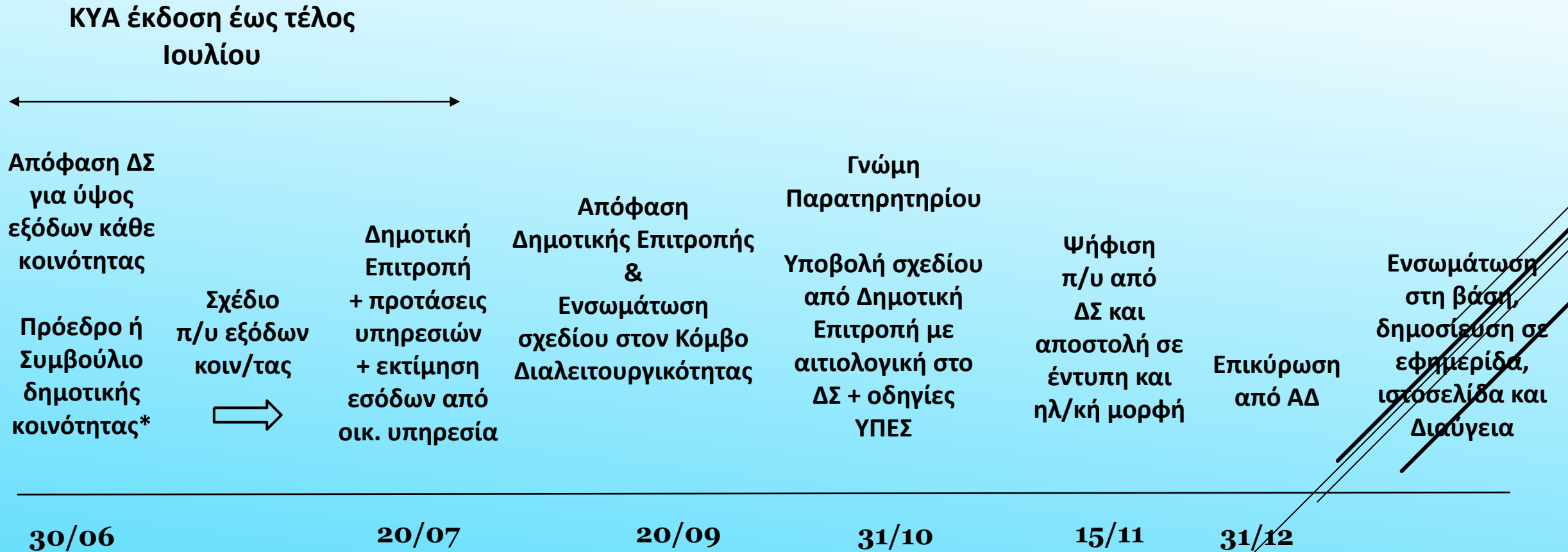
Άρθρο 77

Προϋπολογισμός Δήμων

« 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών που εκδίδεται τον Ιούλιο κάθε έτους, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), παρέχονται οδηγίες για την κατάρτιση, εκτέλεση και αναμόρφωση του προϋπολογισμού των δήμων και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των επόμενων παραγράφων. Με όμοια απόφαση, μπορεί επίσης να καθορίζονται ανώτατα όρια για την εκτίμηση των ιδίων εσόδων ή επιμέρους ομάδων τους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ορίζονται τα ίδια έσοδα ή ομάδες αυτών.

2. Ο προϋπολογισμός καταρτίζεται με βάση τις οδηγίες που παρέχονται ετησίως με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών της παραγράφου 1 και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Οικονομικής Υπηρεσίας του δήμου, για το εκτιμώμενο ύψος εσόδων και ιδίως των ιδίων εσόδων, σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές....»

Μετά την ψήφιση του ν.5056/2023

* παρ. 2, άρ. 18, ν.5043/2023

Αυτοδίκαιη σύγκληση δημοτικού συμβουλίου

Αν το σχέδιο του προϋπολογισμού (και το Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης) δεν καταρτιστούν και δεν υποβληθούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ή αν ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου δεν μεριμνήσει για να συγκληθεί το συμβούλιο έως την 15η Νοεμβρίου, το συμβούλιο συνέρχεται αυτοδίκαια την πρώτη Κυριακή μετά την ημερομηνία αυτή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

Αν το δημοτικό συμβούλιο και πάλι δεν συντάξει και ψηφίσει τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, συνέρχεται αυτοδίκαια εκ νέου, την αμέσως επόμενη Κυριακή και ώρα 11 π.μ. στο συνήθη χώρο συνεδριάσεών του και προχωρεί στη σύνταξη και ψήφισή τους.

Εναλλακτικές προτάσεις

Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται επί της εισήγησης της δημοτικής επιτροπής και επί των εναλλακτικών προτάσεων των παρατάξεων που τυχόν υποβλήθηκαν.

Εναλλακτικές προτάσεις προϋπολογισμού κατατίθενται είτε στη δημοτική επιτροπή κατά το στάδιο σύνταξης του σχεδίου του προϋπολογισμού, είτε στο δημοτικό συμβούλιο κατά την πρώτη συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού.

Οι εναλλακτικές προτάσεις συντάσσονται από τις προτείνουσες παρατάξεις ή τους προτείνοντες συμβούλους, συνοδεύονται από αιτιολογική έκθεση και εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατά την ίδια συνεδρίαση που συζητείται το σχέδιο που έχει υποβληθεί από τη δημοτική επιτροπή. Σε περίπτωση που τροποποιούν κωδικούς αριθμούς εσόδων και δαπανών, **θα πρέπει να διασφαλίζεται πάντοτε η ισοσκέλιση τουλάχιστον του προϋπολογισμού**. Κατά τη σύνταξη των προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε σχετικό στοιχείο.

Η πρόταση που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου συνιστά τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Αν καμία πρόταση δεν συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του δημοτικού συμβουλίου, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων σε ψήφους προτάσεων και θεωρείται εγκεκριμένη η πρόταση που λαμβάνει τις περισσότερες ψήφους επί των παρόντων.

Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από τη δημοτική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων.

Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

παρ. 8 και 9, άρ. 77, ν.4172/2013

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Τ.Α. και Αναπτυξιακής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ):

α) Για όσο χρόνο καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο στην αρμόδια, για την εποπτεία του δήμου, Αρχή και

β) στην περίπτωση κατάρτισης και ψήφισης προϋπολογισμού, κατά παρέκκλιση των οδηγιών της ΚΥΑ.

παρ. 12, άρ. 77, ν.4172/2013

ΚΥΑ

Η υπ' αριθμ. **41522/28.07.2025 (Β' 4157) ΚΥΑ «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2026»** ισχύει για την κατάρτιση του αναλυτικού προϋπολογισμού έτους 2026, πλην του άρ. 2 αυτής που ισχύει για την κατάρτιση του αναλυτικού προϋπολογισμού έτους 2026, και εφεξής.

Η εν λόγω απόφαση έχει εφαρμογή στους δήμους, στα δημοτικά ιδρύματα και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και στους συνδέσμους αυτών.

Γενικές οδηγίες κατάρτισης του προϋπολογισμού

➤ Οι δήμοι οφείλουν να καταρτίζουν τουλάχιστον ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν. 4270/2014. Σε περίπτωση σύνταξης μη ισοσκελισμένου προϋπολογισμού έτους 2026, το ύψος του ελλείμματος μεταξύ εσόδων και εξόδων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ύψος ποσού των χρηματικών διαθεσίμων που ο δήμος κατά τις εκτιμήσεις του θα διαθέτει την 31.12.2025.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΔΗΜΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑ ΑΠΟ:

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
(ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ)
2. ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
3. ΤΕΛΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ
4. ΤΕΛΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ - ΑΡΔΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
5. ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ
6. ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΑ ΕΣΟΔΑ

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΠΟΣΟΥ 31.12.2025

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ = ...

- Στον προϋπολογισμό **εγγράφονται όλα τα έσοδα που αναμένεται να εισπραχθούν και όλες οι δαπάνες που προβλέπεται να πληρωθούν** και κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.
- Εγγράφονται **κατά προτεραιότητα οι υποχρεωτικές δαπάνες.**
- Νέα έργα χρηματοδοτούμενα από επιχορηγήσεις επενδύσεων προβλέπονται ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης και μόνο εφόσον στοιχειοθετείται από τις αντίστοιχες εγγραφές εσόδων η χρηματοδότησή τους.
- **Εγγράφεται το σύνολο των αποδόσεων που απορρέουν από ΚΑΠ ή από φόρους και τέλη.**
- Οι προβλέψεις δαπανών για τις αποδοχές του πάσης φύσεως προσωπικού συνοδεύονται υποχρεωτικά από λεπτομερείς καταστάσεις και πλήρη ανάλυση των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες για τους σκοπούς αυτούς.
- Για την πρόβλεψη εσόδου από δάνεια, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη εγκριτικής, απόφασης του αρμόδιου οργάνου του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, καθώς και απόφασης του δανειοδοτούμενου φορέα, περί αποδοχής των όρων του δανείου.

- Τα ιδρύματα, ν.π.δ.δ. και οι σύνδεσμοι ως τακτική επιχορήγηση από τον οικείο δήμο εγγράφουν κατ' ελάχιστο το ποσό που προκύπτει από τη συστατική τους πράξη και σε περίπτωση που αυτή δεν αναφέρει ποσό ή δεν είναι επικαιροποιημένη τότε προβλέπεται το ποσό που είναι εγγεγραμμένο στον προϋπολογισμό του δήμου το προηγούμενο οικονομικό έτος.
- Υποχρεώσεις που απορρέουν από μη νόμιμες ή μη κανονικές δαπάνες, εγγράφονται στον προϋπολογισμό τουλάχιστον ως προς το ποσό κατά το οποίο εκτιμάται ότι θα υπάρξει συνδρομή των προϋποθέσεων νομιμότητας ή κανονικότητας αυτών, ή δικαστική απόφαση εντός του έτους.
- **Όπου υφίστανται υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις για τις οποίες συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις παραγραφής, αυτές δεν θα πρέπει να συνεχίσουν να εγγράφονται στον προϋπολογισμό του δήμου.**
- **Για τις αναμορφώσεις ακολουθείται η ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ψήφιση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των παρ. 8 και 9 του άρθρου 77 του ν. 4172/2013.**

Τύπος προϋπολογισμού και διαδικασίες σύνταξης, ψήφισης και ελέγχου αυτού

Η οικονομική ταξινόμηση που εφαρμόζεται για τον προϋπολογισμό 2026 και εφεξής καθορίστηκε με την υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.06.2025 υπουργική απόφαση *«Σχέδιο Λογαριασμών του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης και κοινή οικονομική ταξινόμηση του Προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης» (B' 3364)*

και είναι ενιαία για τον τακτικό προϋπολογισμό και τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΣΕ ΣΤΗΛΕΣ

Λογαριασμός	Περιγραφή	Προβλέψεις για το 2026	Προβλέψεις για το κλείσιμο του 2025	Διαμορφωθείσες πιστώσεις κατά το έτος 2025	Απολογιστικά στοιχεία 2024

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΤΑΝΕΜΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞΟΔΑ

Κωδικός	Υπηρεσίες
X00	ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
X10	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
X15	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
X20	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ
X25	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΥΤΕΥΣΗΣ
X30	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Χ35	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
Χ40	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
Χ45	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩΝ
Χ50	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
Χ55	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Χ60	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ
Χ65	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Χ70	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Χ90	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Το **X=0**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στον **τακτικό προϋπολογισμό**.
- Το **X=1**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στο **Εθνικό Σκέλος του ΠΔΕ**.
- Το **X=2**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στο **Συγχρηματοδοτούμενο Σκέλος του ΠΔΕ**.
- Το **X=3**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στο **Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)**.
- Το **X=4**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στο **Πράσινο Ταμείο**.
- Το **X=5**, όταν το έσοδο ή το έξοδο αφορά στα **Προγράμματα Φιλόδημος Ι, Αντώνης Τρίτσης και άλλα συναφή προγράμματα**.

- Είναι επιτρεπτή για λόγους παρακολούθησης ή μηχανογραφικούς η περαιτέρω ανάπτυξη από τους δήμους της κωδικοποίησης των παραπάνω υπηρεσιών ως πρόθεμα του υποχρεωτικού τριψήφιου κωδικού που ορίζεται με την παρούσα. Στο τέλος του προθέματος αυτού χρησιμοποιείται τελεία, ώστε ο υποχρεωτικός τριψήφιος κωδικός που ακολουθεί να παρακολουθείται διακριτά.
- Η αντιστοίχιση των αναλυτικών λογαριασμών της οικονομικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού με τις υπηρεσίες είναι υποχρεωτική για όλους τους δήμους στην κατάρτιση του προϋπολογισμού, εφόσον αναμένονται σχετικά με τις αντίστοιχες λειτουργίες και δράσεις έσοδα ή/και έξοδα, ανεξαρτήτως αν ο δήμος διαθέτει ή όχι δική του συγκροτημένη με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) κάποια από τις υπηρεσίες αυτές.
- Όλοι οι αναλυτικοί λογαριασμοί του προϋπολογισμού μπορούν να αντιστοιχίζονται με όλες τις υπηρεσίες κατά περίπτωση. **Στις Γενικές Υπηρεσίες εντάσσονται τα έσοδα και τα έξοδα που είναι αδύνατη η αντιστοίχισή τους με κάποια από τις υπόλοιπες υπηρεσίες.**

- **Στους αναλυτικούς ελαχιστοβάθμιους λογαριασμούς της οικονομικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού προβλέπονται και οι απαραίτητες πιστώσεις για την εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών, ανάλογα με τη φύση της δαπάνης στην οποία αφορούν.**
- **Με κριτήριο τη φύση της συναλλαγής οι δήμοι αναπτύσσουν έως τον πέμπτο βαθμό ανάλυσης το σχέδιο λογαριασμών του προϋπολογισμού τους, τόσο ως προς το σκέλος των εσόδων όσο και ως προς το σκέλος των εξόδων. Εξαίρεση αποτελεί η μείζονα κατηγορία 21 «Παροχές σε εργαζόμενους», η οποία αναπτύσσεται έως και τον έκτο βαθμό ανάλυσης. Παρέχεται, όμως, η δυνατότητα σε αυτούς να αναπτύσσουν σε κατώτερο βαθμό το σχέδιο λογαριασμών για ίδια πληροφόρηση, σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Εφόσον υποδεικνύεται από το ΥΠΕΣ συγκεκριμένος τρόπος ανάπτυξης κάποιου/ων εκτοβάθμιου/ων λογαριασμού/ών, τότε τηρείται υποχρεωτικά ο υποδεικνυόμενος τρόπος ανάπτυξης.**

ΜΟΡΦΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

ΒΑΘΜΟΣ	ΨΗΦΙΑ
1 ^{ος}	X
2 ^{ος}	X.X
3 ^{ος}	X.X.X
4 ^{ος}	X.X.X.XX
5 ^{ος}	X.X.X.XX.XX
6 ^{ος}	X.X.X.XX.XX.XXX

- Στην περιγραφή των λογαριασμών στον έκτο βαθμό ανάλυσης που αφορούν σε έργα θα συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά ο τίτλος του έργου και ο ενάριθμος ή ο κωδικός ΟΠΣ αυτού εφόσον τέτοιοι υφίστανται.
- Στα Παραρτήματα 1 και 2 προς υποβοήθηση για τη σύνταξη των προϋπολογισμών αποτυπώνονται οι αντιστοιχίσεις των Κωδικών Αριθμών Εσόδων και Εξόδων που ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση της υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.06.2025 (Β' 3364) υπουργικής απόφασης. **Στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται ταξινόμηση ανάλογα με τη φύση του εσόδου ή του εξόδου, η εγγραφή πίστωσης θα γίνεται μόνο κατόπιν σχετικού ερωτήματος του δήμου και οδηγιών του ΥΠΕΣ.**
- Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού των δήμων αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν τις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.
- Οι αρμόδιες, για τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης ψήφισης του προϋπολογισμού αρχές, οφείλουν να εξετάζουν επιστάμενα **το ύψος του ελλείμματος** μεταξύ εσόδων και εξόδων ώστε να μην υπερβαίνει το ύψος ποσού των χρηματικών διαθεσίμων που ο δήμος κατά τις εκτιμήσεις του θα διαθέτει την 31.12.2025 και **την ορθή ανάπτυξη των λογαριασμών** σε αυτόν. **Οποιαδήποτε απόκλιση, κατά τα ανωτέρω, αποτελεί αιτία αναπομπής του αρχικού προϋπολογισμού και των μετέπειτα αναμορφώσεών του.**

- Στα Παραρτήματα 1 και 2 της ΚΥΑ προς υποβολή για τη σύνταξη των προϋπολογισμών αποτυπώνονται οι αντιστοιχίσεις των Κωδικών Αριθμών Εσόδων και Εξόδων που ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση της υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.06.2025 (Β' 3364) υπουργικής απόφασης.
- **Στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται ταξινόμηση ανάλογα με τη φύση του εσόδου ή του εξόδου, η εγγραφή πίστωσης θα γίνεται μόνο κατόπιν σχετικού ερωτήματος του δήμου και οδηγιών του ΥΠΕΣ.**
- Σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού των δήμων αναφέρονται οι δράσεις που αφορούν τις κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των έργων και των υπηρεσιών τους.
- Για τη σύνταξη του σχεδίου του προϋπολογισμού, την ψήφιση, τον έλεγχο νομιμότητας και τη δημοσίευσή του, μετά των αντίστοιχα προβλεπόμενων προθεσμιών, εφαρμόζονται οι κατά τα στάδια υλοποίησης αυτών κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις. Για την κατάρτιση του σχεδίου του προϋπολογισμού από τη δημοτική επιτροπή απαιτείται κατ' ελάχιστον η ύπαρξη τεχνικού προγράμματος, το περιεχόμενο του οποίου προσδιορίζεται με γνώμονα τη δυνατότητα χρηματοδότησής του και ψηφίζεται εντός της προθεσμίας ψήφισης του προϋπολογισμού.

Ειδικές οδηγίες κατάρτισης προϋπολογισμού

Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό για:

- Την **κάλυψη λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών** πρέπει να είναι ίση με το ποσό που προκύπτει από το γινόμενο της πρώτης μηνιαίας τακτικής κατανομής έτους 2025 που αποδόθηκε στον δήμο (απόφαση με ΑΔΑ: ΨΞΑ146ΜΤΛ6-ΠΟΡ), επί δώδεκα (12).
- Την **κάλυψη λειτουργικών δαπανών των σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης,** υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που προκύπτει από το γινόμενο της πρώτης τακτικής κατανομής έτους 2025 που αποδόθηκε στον δήμο (απόφαση με ΑΔΑ: 61ΓΚ46ΜΤΛ6-4ΥΚ), επί τέσσερα (4).
- **Κάλυψη δαπανών λειτουργίας εργοστασίων ασφαλάτωσης ύδατος,** υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που προκύπτει από το γινόμενο της πρώτης κατανομής έτους 2025 που αποδόθηκε στον δήμο, (απόφαση με ΑΔΑ: 98Ζ546ΜΤΛ6-30Χ), επί δύο (2).
- Ως το δικαιούμενο **ποσό των Δήμων του Νομού Δωδεκανήσου,** ανάλογου των εσόδων εκ του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το τρέχον έτος (απόφαση με ΑΔΑ: ΨΠΙΞ46ΜΤΛ6-ΨΧΠ).
- Τη λειτουργία των **Μαθητικών Εστιών** που μεταφέρθηκαν από το πρώην Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε κατά το έτος 2024 (απόφαση με ΑΔΑ: 9ΘΖ546ΜΤΛ6-ΤΞ6).

- Την κάλυψη δαπανών **εκτέλεσης έργων και επενδυτικών δραστηριοτήτων** υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που προκύπτει από το γινόμενο της πρώτης τακτικής κατανομής του έτους 2025 που αποδόθηκε στον δήμο (απόφαση με ΑΔΑ: Ψ3ΩΡ46ΜΤΛ6-ΜΗ7), επί τέσσερα (4).
- Την κάλυψη δαπανών **επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων** υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2025 (απόφαση με ΑΔΑ: ΨΕΟΧ46ΜΤΛ6-1ΛΩ).
- Την κάλυψη δαπανών που αφορούν την **πυροπροστασία**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2025 (απόφαση με ΑΔΑ: ΨΠ9Υ46ΜΤΛ6-ΞΨΡ).
- Την κάλυψη της δαπάνης **σίτισης μαθητών μουσικών και καλλιτεχνικών γυμνασίων και λυκείων**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2025 και αφορά στο διδακτικό έτος 2024-2025 (αποφάσεις με ΑΔΑ: 9ΒΚ046ΜΤΛ6-99Ι και ΨΤ5Δ46ΜΤΛ6-ΚΡΖ).
- Κάλυψη δαπάνης **μισθοδοσίας προσωπικού καθαριότητας με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου στις σχολικές μονάδες** της χώρας, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο για το διδακτικό έτος 2024-2025 (αποφάσεις με ΑΔΑ: ΨΟΜΨ46ΜΤΛ6-5ΦΞ και Ψ8Τ146ΜΤΛ6-0ΤΥ).
- Το 15% του **Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π)**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2024 (απόφαση με ΑΔΑ: 6ΡΣΚ46ΜΤΛ6-ΡΛΔ).

- Το **Τέλος Διαφήμισης Κατηγορίας Δ'**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2024 (απόφαση με ΑΔΑ: 6ΥΠΔ46ΜΤΛ6-ΧΟΡ).
- Το πρόγραμμα «**Βοήθεια στο Σπίτι**», υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2024 (απόφαση με ΑΔΑ: 6Η4946ΜΤΛ6 ΦΟΑ, ΨΨ7Μ46ΜΤΛ6-Ν3Β και 9ΣΥΥ46ΜΤΛ6-Ν6Ο).
- Την υλοποίηση δράσεων **διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2024 (απόφαση με ΑΔΑ: ΨΥΨ246ΜΤΛ6-ΖΣΞ).
- Την κάλυψη δαπανών **αποκομιδής απορριμμάτων του οδικού δικτύου αρμοδιότητας Περιφερειών**, υπολογίζονται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στον δήμο κατά το έτος 2025 (απόφαση με ΑΔΑ: 6ΘΚ146ΜΤΛ6-Ρ2Ζ).

Οι διαφορές που θα προκύψουν για κάθε δήμο από τις κατανομές του έτους 2026 από οποιαδήποτε αιτία, θα πρέπει να εγγραφούν στον προϋπολογισμό του με αναμόρφωση, η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί αμέσως μετά τη γνωστοποίηση σε αυτόν των νέων δεδομένων.

Οι ανωτέρω κατανομές αποτελούν τη βάση επίσης για την κατάρτιση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού 2026-2029.

Ομάδα Ιδίων Εσόδων

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα που εγγράφονται στους κάτωθι δευτεροβάθμιους λογαριασμούς:

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
11	ΦΟΡΟΙ
14	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
15	ΛΟΙΠΑ ΤΡΕΧΟΝΤΑ ΕΣΟΔΑ
31	ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Τα ποσά που εγγράφονται στον προϋπολογισμό του 2026 για τα ίδια έσοδα της παραπάνω Ομάδας Ιδίων Εσόδων υπολογίζονται διακριτά, με βάση τα αποτελέσματα εκτέλεσης των προϋπολογισμών των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών.

Υπολογίζεται η διαφορά που προκύπτει για το συνολικό άθροισμα της Ομάδας Ιδίων Εσόδων από την εκτέλεση του προϋπολογισμού της περιόδου από τον Ιανουάριο του έτους 2025 και μέχρι το κλείσιμο του μηνός που προηγείται από το μήνα κατάρτισης του σχεδίου του προϋπολογισμού 2026 και της αντίστοιχης περιόδου του έτους 2024.

- **Εάν η διαφορά μεταξύ των περιόδων είναι θετική** (δηλαδή όταν η εκτέλεση του έτους 2025 έχει αποδώσει ποσό υψηλότερο του έτους 2024, τότε το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί στον προϋπολογισμό έτους 2026 για την Ομάδα Ιδίων Εσόδων (συνολικό άθροισμα της ομάδας) είναι το ποσό της εκτέλεσης του έτους 2024 προσαυξημένο κατά το ποσό της θετικής διαφοράς.
- **Εάν η ανωτέρω διαφορά είναι αρνητική**, τότε το ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί ως συνολικό άθροισμα για την Ομάδα Ιδίων Εσόδων, είναι το ποσό του έτους 2024.

Εάν μετά το κλείσιμο του έτους 2025, η ανωτέρω διαφορά είτε από αρνητική γίνει θετική, είτε το ποσό της θετικής διαφοράς αυξηθεί, τα ποσά που εγγράφηκαν στον προϋπολογισμό έτους 2026 δύναται να αυξηθούν κατά τα ως άνω οριζόμενα και με ανάλογη αναμόρφωσή του.

Σε κάθε άλλη περίπτωση δεν επιτρέπεται η αναμόρφωση του προϋπολογισμού με αύξηση του συνολικού αθροίσματος της Ομάδας Ιδίων Εσόδων, παρά μόνο εάν οι εισπράξεις κατά τη διάρκεια του έτους 2026 δικαιολογούν την αύξηση των σχετικών προβλέψεων.

Στην περίπτωση αυτή, ο προϋπολογισμός αναμορφώνεται, εφαρμοζόμενου για την εκτίμηση του συνολικού αθροίσματος της Ομάδας Ιδίων Εσόδων **χρονολογικού ποσοστού**, ανάλογου με το χρόνο κατά τον οποίο επιτεύχθηκε η υπέρβαση των εισπράξεων. Εάν δηλαδή στο κλείσιμο του μήνα Μ έτους 2026 το ύψος των εσόδων ανέλθει στο ποσό Ε, ο ετήσιος προϋπολογισμός μπορεί να αυξηθεί σε ποσό ύψους Π ίσου με $[E/(M/12)]$.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ:

➤ Αποφάσεις αναπροσαρμογής τελών, δικαιωμάτων, φόρων και εισφορών

Σε περίπτωση που έχει ληφθεί απόφαση αύξησης των ανταποδοτικών και λοιπών τελών, δικαιωμάτων, φόρων και εισφορών, παρέχεται η δυνατότητα υπέρβασης του ανώτατου ορίου συνολικών εσόδων, που καθορίζεται για την Ομάδα Ιδίων Εσόδων, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Το ποσό της υπέρβασης προκύπτει από το γινόμενο του επιπλέον ποσού που αναμένεται να βεβαιωθεί για κάθε έσοδο διακριτά (με βάση την απόφαση αύξησης τελών, δικαιωμάτων κ.λπ.) επί του ποσοστού είσπραξης που είχε το εν λόγω έσοδο σε σχέση με τα βεβαιωθέντα του κατά την προηγούμενη κλεισμένη διαχειριστική χρήση, από το έτος που αφορά ο προς κατάρτιση προϋπολογισμός.

Το ποσοστό είσπραξης των τελών καθαριότητας και φωτισμού 2024 προκύπτει από το πηλίκο των είσπραχθέντων εσόδων, όπως αυτά έχουν αποτυπωθεί στην αναφορά «Στοιχεία προϋπολογισμού και απολογισμού» που έχει υποβληθεί στον Κόμβο Διαλειτουργικότητας για τον Δεκέμβριο 2024, προς το σύνολο των τελών καθαριότητας και φωτισμού που θα έπρεπε να έχουν βεβαιωθεί σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στον Κόμβο Παρακολούθησης Επιδόσεων ΟΤΑ του ΥΠΕΣ για το έτος 2024. Για τις λοιπές κατηγορίες ιδίων εσόδων λαμβάνονται υπόψη τα βεβαιωθέντα και είσπραχθέντα ποσά που έχουν αποτυπωθεί στην αναφορά «Στοιχεία προϋπολογισμού και απολογισμού» που έχει υποβληθεί στον Κόμβο Διαλειτουργικότητας του ΥΠΕΣ.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Σε περίπτωση που έχει ληφθεί απόφαση αύξησης των ανωτέρω κατηγοριών ιδίων εσόδων για προηγούμενο έτος από εκείνο που αφορά ο προς κατάρτιση προϋπολογισμός, η οποία δεν έχει αποδώσει πλήρως μέχρι τον μήνα αναφοράς για τον υπολογισμό της Ομάδας Ιδίων Εσόδων (όπως λόγω εποχικότητας των εισπράξεων), παρέχεται η δυνατότητα συνυπολογισμού του τμήματος της υπολειπόμενης απόδοσης στον προσδιορισμό της Ομάδας Ιδίων Εσόδων υπό την προϋπόθεση ότι αυτή μπορεί να τεκμηριωθεί βάσει αντικειμενικών ποσοτικών στοιχείων.

Ως «υπολειπόμενη απόδοση» ορίζεται η διαφορά ανάμεσα στο επιπλέον ποσό που εκτίμησε ο δήμος ότι θα εισπράξει από την εν λόγω απόφαση σε ετήσια βάση και στο ποσό που έχει εισπράξει μέχρι τον μήνα αναφοράς.

➤ Υποχρέωση εγγραφής ποσού στον προϋπολογισμό

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 33 και 49 του ν. 4270/2014, οι προϋπολογισμοί των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης διέπονται από τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας, της διαφάνειας, της ειλικρίνειας, της ενότητας, της καθολικότητας και της ακρίβειας.

Ως εκ τούτου, **σε περίπτωση που παραστεί μόνο μέσα στη χρήση και εκ του νόμου ανάγκη εγγραφής συγκεκριμένου εσόδου**, ή που η παράλειψη εγγραφής θα έχει ως συνέπεια τη μη τήρηση των προαναφερόμενων διατάξεων του ν. 4270/2014, **επιβάλλεται η εγγραφή του σχετικού εσόδου στον προϋπολογισμό, ακόμη και με αύξηση του συνολικού αθροίσματος της Ομάδας Ιδίων Εσόδων, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα μείωσης των επιμέρους λογαριασμών που την απαρτίζουν, προϋπόθεση που εξετάζεται επισταμένως από τις αρμόδιες για τον έλεγχο των προϋπολογισμών αρχές.**

➤ Κατάργηση, λύση ή συγχώνευση νομικού προσώπου

Επιτρέπεται η αύξηση των συνολικών ποσών στην Ομάδα Ιδίων Εσόδων, στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται ανάγκη να αυξηθούν τα έσοδα λόγω κατάργησης, λύσης ή συγχώνευσης, νομικού προσώπου και περιέλευση των αντίστοιχων εσόδων στο φορέα μετά τη δημοσίευση αυτής σε ΦΕΚ.

➤ Τιμολογιακή πολιτική συνδέσμου

Είναι επιτρεπτή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου της Ομάδας Ιδίων Εσόδων, εφόσον δεν είναι δυνατή η αντίστοιχη μείωση κάποιου/ων άλλου/ων αναλυτικών λογαριασμών οικονομικής ταξινόμησης του προϋπολογισμού από όσους την απαρτίζουν, σε περίπτωση αναπροσαρμογής, εκ μέρους συνδέσμου, της τιμής αποκομιδής απορριμμάτων ανά ογκομετρική μονάδα, που συνεπάγεται αύξηση του κόστους της παροχής υπηρεσιών καθαριότητας εκ μέρους των δήμων-μελών του συνδέσμου, με αποτέλεσμα να απαιτείται η λήψη απόφασης εκ μέρους εκάστου δημοτικού συμβουλίου για αύξηση του σχετικού τέλους.

➤ Αποτύπωση πραγματικών μεγεθών στον προϋπολογισμό

Είναι ομοίως επιτρεπτή η υπέρβαση του ανώτατου ορίου της Ομάδας Ιδίων Εσόδων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες στα έτη που προηγούνται του έτους που αφορά ο υπό κατάρτιση προϋπολογισμός δεν έχει εφαρμοστεί η γενική οδηγία, περί υποχρεωτικής εγγραφής του συνόλου των αποδόσεων που απορρέουν από ΚΑΠ ή από φόρους και τέλη εισπραττόμενα μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος ή από άλλου τύπου έσοδα, ανεξαρτήτως τυχόν κρατήσεων, κατασχέσεων, συμψηφισμού οφειλών ή απευθείας παρακράτησης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα των τοκοχρεωλυτικών δόσεων για συνομολογηθέν δάνειο. Οι ανωτέρω μειώσεις καταγράφονται ως πληρωμή εξόδων σε βάρος των λογαριασμών εξόδων που αφορούν, με έκδοση αντίστοιχων τακτοποιητικών ενταλμάτων.

Δεν συνιστούν παρεκκλίσεις από τα οριζόμενα στην ΚΥΑ οι εγγραφές ποσού μικρότερου από το συνολικό ανώτατο ποσό που μπορεί να εγγραφεί ως άθροισμα της Ομάδας Ιδίων Εσόδων.

Υποχρεωτικές αναμορφώσεις προϋπολογισμού

- Μετά τη λήξη της χρήσης 2025 και έως το τέλος Φεβρουαρίου του 2026, οι δήμοι υποχρεούνται να επανελέγξουν τις παραδοχές με βάση τις οποίες κατήρτισαν τον προϋπολογισμό του 2026 και να προχωρήσουν σε αναμόρφωσή του, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά οικονομικά αποτελέσματα και μεγέθη τους, όπως αυτά θα έχουν διαμορφωθεί την 31.12.2025 για την ΟΜΑΔΑ ΙΔΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ και τις υποχρεώσεις ΠΟΕ.
- Εφόσον είχε καταρτιστεί μη ισοσκελισμένος προϋπολογισμός και το έλλειμμα καλύφθηκε με χρηματικά διαθέσιμα υπολογίζεται το οριστικό πλέον ύψος αυτών προκειμένου να διαπιστωθεί εάν απαιτείται αναμόρφωσή του.
- Εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010, όπως ισχύουν.

ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- Σε περιπτώσεις όπου υφίστανται υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις για τις οποίες συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις **παραγραφής**, αυτές δεν θα πρέπει να συνεχίσουν να εγγράφονται στον προϋπολογισμό του δήμου, αλλά θα πρέπει τα αρμόδια όργανα του τελευταίου να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες για τη διαγραφή τους.
- Τονίζεται η ανάγκη για συνεχή **επανεξέταση των δαπανών**, δηλαδή για συστηματική καταγραφή και **εξορθολογισμό** αυτών, με σκοπό την εξασφάλιση του απαραίτητου δημοσιονομικού χώρου.

ν.5143/2024

Άρθρο 67

Ρύθμιση θεμάτων προϋπολογισμού Ο.Τ.Α.

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α` 63) και το τριακοστό άρθρο του ν. 4917/2022 (Α` 67), περί προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α., εφαρμόζονται και για την κατάρτιση και τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού των δήμων οικονομικού έτους 2025.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΎΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2026

Παρ. 3, άρθρο 15, ν.4915/2022

Σε περίπτωση αδυναμίας κατάρτισης ή αναμόρφωσης ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, παρέχεται η δυνατότητα στους δήμους και τις περιφέρειες, κατόπιν απόφασης της οικείας οικονομικής τους επιτροπής, να προβαίνουν σε συμφωνία με πιστωτές τους για τον **διακανονισμό οφειλών** τους. Η σχετική απόφαση της οικονομικής επιτροπής αποτελεί δεσμευτική εισήγηση για την κατάρτιση ή αναμόρφωση του προϋπολογισμού, η οποία εγκρίνεται υποχρεωτικά από το οικείο δημοτικό ή περιφερειακό συμβούλιο.

ν.4325/2015

Άρθρο 43, παρ. 3

Σε περίπτωση που η αδυναμία ισοσκέλισης του προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α. οφείλεται σε μη ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών, εξαιτίας χρεών ή πραγματοποίησης επενδύσεων και υπάρχει το δημοσιονομικό περιθώριο σε κωδικούς αριθμούς αυτού, από λοιπά μη ειδικευμένα έσοδα ή και μη ειδικευμένο χρηματικό υπόλοιπο, παρέχεται η δυνατότητα πρόσκαιρης κάλυψης των δαπανών και ισοσκέλισης των ανταποδοτικών υπηρεσιών από τους εν λόγω κωδικούς. Το χρηματικό ποσό που απαιτείται κάθε φορά για την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών, λογίζεται ως δαπάνη της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, κατά τη συζήτηση και ψήφιση των ετήσιων αποφάσεων επιβολής των σχετικών τελών και δικαιωμάτων, προκειμένου να καλυφθεί, βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, το οποίο αποτελεί συστατικό στοιχείο των ως άνω αποφάσεων, το αργότερο εντός πενταετίας, αρχής γενομένης από το επόμενο οικονομικό έτος από αυτό της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας παραγράφου. Τα επιπλέον εισπραττόμενα, εκάστου έτους της πενταετίας, έσοδα της οικείας ανταποδοτικής υπηρεσίας, προορίζονται να καλύψουν κάθε είδους δαπάνες, εξαιρουμένων των ανταποδοτικών δαπανών εν γένει. Η ως άνω προϋπόθεση εξετάζεται επισταμένως από την αρμόδια, για τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων επιβολής τελών και δικαιωμάτων, καθώς και του Προϋπολογισμού του Ο.Τ.Α., Αρχή.

Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών δήμων

1. Για την ισοσκέλιση των ανταποδοτικών υπηρεσιών κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών τους, **οι δήμοι με πληθυσμό κάτω των είκοσι χιλιάδων (20.000) κατοίκων**, μπορούν, όταν τα έσοδα των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αντίστοιχες δαπάνες, να τις καλύπτουν από κάθε είδους τακτικά και έκτακτα έσοδά τους, που δεν προορίζονται για ειδικό σκοπό.

Απαραίτητη προϋπόθεση, η οποία ελέγχεται από την αρμόδια για την εποπτεία τους Αρχή, είναι να έχει ληφθεί σχετική **απόφαση επιβολής τελών**, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός, ή το επόμενο οικονομικό έτος. Το ύψος των τελών σε αυτήν την περίπτωση μπορεί να καθορισθεί, εάν απαιτείται, **έως το ύψος των αντίστοιχων τελών του δήμου της έδρας του νομού**.

2. Εάν η ανταποδοτική υπηρεσία παρέχεται από νομικό πρόσωπο του δήμου, αυτό μπορεί να επιχορηγηθεί από το Δήμο που το έχει συστήσει, με το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη των δαπανών της υπηρεσίας, εφόσον το νομικό πρόσωπο έχει λάβει απόφαση επιβολής τελών, που να αφορά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο προϋπολογισμός του, μέχρι του ύψους που ορίζεται στην παράγραφο 1.

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

ΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ

Άρθρο 81, ν.4316/2014

1. Επιτρέπεται η συνομολόγηση δανείων από δήμους και περιφέρειες με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με αποκλειστικό σκοπό την **αναχρηματοδότηση ήδη συναφθέντων δανείων** τους με έναν εκ των ως άνω φορέων, χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του ν. 3852/2010 (Α' 87). Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

ΔΑΝΕΙΑ ΙΣΟΣΚΕΛΙΣΗΣ

Άρθρο 43, ν.4325/2015

1. ΟΤΑ α` και β` βαθμού, οι οποίοι αδυνατούν να ισοσκελίσουν τους προϋπολογισμούς τους, μπορούν να συνομολογούν δάνεια με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, **με αποκλειστικό σκοπό τη χρηματοδότηση των χρεών τους**, τα οποία προέρχονται από πάσης φύσεως δαπάνες, χωρίς τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 264 του Ν.3852/2010 (Α` 87) και της παρ. 7 του άρθρου 2 του Ν.4111/2013 (Α` 18).

Το προς συνομολόγηση δάνειο δύναται να καλύπτει το σύνολο του ποσού που υπολείπεται για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού, ή μέρος αυτού, ανάλογα με την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη. Η σχετική απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, ανεξαρτήτως του ύψους ποσού του εν λόγω δανείου.

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΠ

Άρθρο 264, παρ. 3, ν.3852/2010

3. Προπληρωμές από τους Κ.Α.Π.* προς τους δήμους και τις περιφέρειες από το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καταβάλλονται εφόσον συντρέχουν τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) ο δήμος ή η περιφέρεια έχει εξαντλήσει το σύνολο των δημοσιονομικών του δυνατοτήτων και ιδίως αυτών που έχουν σχέση με την είσπραξη ιδίων εσόδων,
- β) το αντικείμενο της προπληρωμής αφορά στην κάλυψη ανελαστικής δαπάνης,
- γ) υπάρχει δυνατότητα οικονομικής αναπλήρωσης εντός ενός ημερολογιακού έτους και
- δ) η προκαταβολή δε θα υπερβαίνει το ποσοστό του 150% του ύψος της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του δήμου ή της περιφέρειας από τους Κ.Α.Π..

* Εφόσον υπάρχουν πιστώσεις

v.4111/2013

Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Άρθρο 4Α

Παρακολούθηση κατάρτισης και εκτέλεσης προϋπολογισμών Ο.Τ.Α.

Ο φορέας, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρηματοδότησή του από τον Λογαριασμό του επόμενου άρθρου, για το μέρος ή το σύνολο του υπολειπόμενου για την ισοσκέλιση του προϋπολογισμού του ποσού, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί με συνομολόγηση δανείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του ν. 4325/2015 (Α` 47), με απόφαση του οικείου δημοτικού, περιφερειακού ή διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, προτείνει και πραγματοποιεί τις αναγκαίες για τον εξορθολογισμό της οικονομικής του διαχείρισης παρεμβάσεις. Η απόφαση αυτή περιέχει υποχρεωτικά...

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο συνοπτικός προϋπολογισμός περιλαμβάνει τα προβλεπόμενα έσοδα και έξοδα από μη χρηματοοικονομικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές, τουλάχιστον σε δεύτερο βαθμό ανάλυσης της οικονομικής ταξινόμησης (μείζονες κατηγορίες) και ανά πηγή χρηματοδότησης (τακτικός προϋπολογισμός, ΠΔΕ εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας). Παράλληλα, ο συνοπτικός προϋπολογισμός περιλαμβάνει και το δημοσιονομικό αποτέλεσμα (ισοζύγιο) για τον προσδιορισμό του οποίου δεν λαμβάνονται υπόψη τα έσοδα και τα έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

- Στο Παράρτημα Β' της υπό στοιχεία 2/45253/ΔΠΓΚ/26.06.2025 υπουργικής απόφασης «Σχέδιο Λογαριασμών του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης και κοινή οικονομική ταξινόμηση του Προϋπολογισμού των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης» ενσωματώνεται υπόδειγμα συνοπτικού προϋπολογισμού με τις κατ' ελάχιστον περιλαμβανόμενες κατηγορίες λογαριασμών εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (εκτός της Κεντρικής Διοίκησης) έως και τον δεύτερο βαθμό ανάλυσης και ανά πηγή χρηματοδότησης, εξαιρουμένων των ΝΠΙΔ.
-
- Στην υπ' αρ. 2/53407/ΔΠΓΚ/17.07.2025 εγκύκλιο του ΓΛΚ περί Κατάρτισης Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού (ΠΔΠ) 2026-2029 και προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης οικ. έτους 2026 υπάρχει σχετικό υπόδειγμα προς συμπλήρωση από τους ΟΤΑ (Πίνακας 10).

➤ Ο αναλυτικός και ο συνοπτικός προϋπολογισμός του δήμου καταρτίζεται και ψηφίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν.4172/2013.

➤ Το σχέδιο προϋπολογισμού που η δημοτική επιτροπή θα ενσωματώσει στον Κόμβο Διαλειτουργικότητας, προκειμένου το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ να εκδώσει Γνώμη επί αυτού θα περιλαμβάνει τον αναλυτικό και τον συνοπτικό προϋπολογισμό του δήμου.

➤ Στην υπ' αριθμ. **41522/28.07.2025 (Β' 4157) ΚΥΑ** «Παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των δήμων, οικονομικού έτους 2026» αναφέρεται ότι:

... Δεδομένης της υποχρέωσης που απορρέει από το άρθρο 77 του ν. 4172/2013 για ενσωμάτωση του σχεδίου προϋπολογισμού του δήμου στον Κόμβο Διαλειτουργικότητας μέχρι την 20ή.09.2025, **ο μήνας αναφοράς για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου της Ομάδας Ιδίων Εσόδων δεν πρέπει να είναι μεταγενέστερος του Ιουλίου και**

... Οι ανωτέρω κατανομές αποτελούν τη βάση επίσης για την κατάρτιση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού 2026-2029.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

k.zafeiriou@ypes.gr

2131364016

prota@ypes.gr (Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης &
Προϋπολογισμού)